

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในอำเภอสบเมย  
จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้เขียน นายวิทยา สุรินทร์

ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อูรยา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ไพรัช ตระการศิรินนท์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์ ดร.

อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

### บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ระดับของภาวะผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ในเขตอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ศึกษาความรู้ความเข้าใจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน เกี่ยวกับบทบาทการเป็นผู้นำในเขตอำเภอสบเมย และศึกษาปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ในเขตอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ในอำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 112 คน

### ผลการศึกษาพบว่า

1. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ด้านสติปัญญาและความรู้ ด้านแรงจูงใจ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ เป็นผู้ที่มีมุ่งมั่นอย่างจริงจังที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคูแผลทุกข์สุขของราษฎรในพื้นที่ อีกทั้งเป็นผู้ที่ผลักดันให้การพัฒนาตำบล/หมู่บ้าน ให้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างจริงจัง เมื่อมีปัญหาที่ยุ่งยากหรือซับซ้อน จะนำไปปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ขอบเรียนรู้ พุศคุณศึกษาดูงานเพื่อหาประสบการณ์ มีความพยายามปฏิบัติหน้าที่บริการประชาชน ณ ที่ว่าการอำเภอตามคำสั่ง สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดงานประเพณี งานการกุศล และงานบุญในหมู่บ้าน ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่ลูกบ้าน

2. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ และคุณลักษณะของการเป็นผู้นำในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเคารพและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีความรอบรู้เกี่ยวกับงานที่ตนต้องกระทำหรือรับผิดชอบ สามารถแก้ไขปัญหาหรือเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้นได้อย่างสุขุม รอบคอบ ไม่ตื่นตระหนก ผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนกระทำ

3. กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ ในด้านประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ว่ามีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปกครองระบบประชาธิปไตย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงมหาดไทย เงินงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้ในแต่ละอำเภอ ค่าเช่าเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำชุมชนมีความยากลำบากเนื่องจากชาวบ้านในแต่ละพื้นที่มีความหลากหลายทางชนเผ่า และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการให้ความรู้กับชาวบ้านเพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ให้มากขึ้น หรือการกระจายข่าวสารต่างๆ เพื่อแจ้งให้กับชาวบ้าน และเสนอความเห็นให้มีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาเส้นทางคมนาคม และจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อเครื่องมือสื่อสารด้วยความรวดเร็ว

**Independent Study Title** Leadership of Village and Sub-district Head Man in Sop Moei

District, Mae Hong Son Province

**Author** Mr. Vitaya Surin

**Degree** Master of Public Administration

**Independent Study Advisory Committee**

Associate Professor Siripong Ladavalya Na Ayuhya Advisor

Associate Professor Pairat Trakarnsirinont Co-advisor

Lecturer Dr.Udomchoke Asawimolkit Co-advisor

**Abstract**

The main purpose of this independent study was to conduct an analysis of the leadership of the village and sub-district headmen as well as other relevant community leaders in Sop Moei District, Mae Hong Son Province. It is hoped that this will bring knowledge and understanding about the role and leadership of village and sub-district headmen and community leaders together with the problems and obstacles they encountered in performing their duties in order to find solutions to those problems. The tool for the study was a questionnaire distributed to the sample group of 112 person comprising village and sub-district headmen and community leaders in Sop Moei District of Mae Hong Son Province.

The findings were as follows:

1. The personality, intelligence, knowledge and motivation of the sample population were at the highest level. It showed that they were determined to solve the problems for the wellbeing of the people in their areas. They were also the driving force to push the Tambon/village to be well developed. Any problems arising that were too complicated or difficult to deal with would be taken to a higher level of administration or to colleagues for advice. They were enthusiastic to gain more knowledge and experience and went on study tours when the opportunity arose, and they had tried their best to serve the public according to the directives and orders of the District Office. They often tried to

promote such charity projects and religious or local customs in their villages while setting good examples for the community members.

2. These leaders could understand very well about their role and duties or authority. Their leadership was rated at a high level in terms of understanding and respecting other people's opinions or ideas. They could adapt to the situation and could carry out their duties and responsibilities while respecting others. They were able to solve problems and handle crises very calmly and carefully. Moreover, they had proved themselves to be reliable in most circumstances.

3. The sample group felt that most of the people in their community lack knowledge and understanding about democracy, rules and regulations related to the Ministry of the Interior and the budget allocation policy of the government for each district that seemed to be too slow when compared with that of other provinces. Community leaders often faced difficulty due to the variety of ethnic groups in the area. Their suggestions regarding the problems were providing more knowledge to the villagers about the role of the village and sub-district headmen and community leaders along with distributing information to villagers as much as possible while voicing opinions about how to speed up the process of budget allocation for improving transportation routes and purchasing of some communications equipment.